

Епидемиолошке карактеристике малигнух болести у Републици Србији

У Србији је током 2022. године од свих малигнух тумора оболело 41.578 особа (22.056 мушкараца и 19.522 жене). Исте године од рака је умрло 19.350 особа оба пола, 10.616 мушкараца и 8734 жене.

Мушкарци у нашој средини највише су оболевали од рака плућа, колоне и ректума и простате. Код жена малигни процес је најчешће био локализован на дојци, плућима, колону и ректуму и грлићу материце.

Малигни тумори плућа и бронха водећа су локализација и у оболевању и у умирању међу мушкарцима, односно други су по учесталости узрок оболевања и умирања међу женама са дијагнозом рака. Током 2022. године у Србији су од рака бронха и плућа оболеле 6582 особе (4505 мушкараца и 2077 жена) и умрле су 4434 особе оба пола (2972 мушкараца и 1462 жене).

Рак дојке најчешћи је малигни тумор у оболевању и умирању код жена. У Србији је 2022. године од малигнух тумора дојке оболело 4489, а умрло је 1646 жена.

Малигни тумори дебелог црева и ректума у нашој земљи друга су по учесталости локализација рака у оболевању и умирању код мушкараца, односно трећи по учесталости у оболевању и у умирању од малигнух тумора код жена. Од малигнух тумора дебелог црева и ректума оболело је 5199 особа (3146 мушкараца и 2053 жене) и умрло је 2408 особа оба пола (1464 мушкараца и 944 жене).

Рак грлића материце је током 2022. године био четврти по учесталости малигни тумор у оболевању и пети по учесталости у умирању међу нашим женама. Дијагноза рака грлића материце је постављена исте године код 1060 жена, док су 404 жене умрле од ове врсте малигног тумора.

Трећи по учесталости малигни процес међу нашим мушкарцима локализован је на простати. Током 2022. године од рака простате новооболело је 2476, а умрло је 955 мушкараца.

Запажено је да су стопе оболевања и умирања више у Војводини за 10,1% у оболевању, односно 7,7% у умирању, у односу на просечне регистроване у Републици Србији. Нешто ниже стопе оболевања и умирања у односу на просечне регистроване у Србији су регистроване у областима централне Србије.

Рак је болест старије популације и стопе оболевања почињу да расту после 55. године, а највише су код мушкараца регистроване после 75 и више година, а код жена највише стопе су регистроване раније, почев од 70. године. Када говоримо о умирању и код

мушкараца и код жена стопе почињу да расту од 60. године, а највише се региструју после 75 и више година.

Србија се према проценама Међународне агенције за истраживање рака сврстава међу 40 земаља Европе у групу земаља са нешто нижим ризиком оболевања (налази се на 33. месту) и високим ризиком умирања од малигнух болести у Европи (на четвртом месту, после Мађарске, Пољске и Румуније). Процењене стопе оболевања од свих малигнух тумора су ниже код мушкараца него код жена.

Мушкарци у Србији су у средњем ризику оболевања од свих малигнух тумора, у односу на мушкарце у земљама Источне и Западне Европе. За разлику од мушкараца, жене у Србији су у нешто вишем ризику оболевања од свих малигнух тумора, одмах после жена у Западној и Северној Европи.

Мушкарци и жене у Србији се међу 40 земаља у Европи налазе у високом ризику умирања од свих локализација малигнух тумора.